

Segimon SERRALLONGA. **Sempre voldré voler. Antologia (Poesia, prosa, assaig, entrevistes).** Edició a cura de Francesc Codina, Víctor Obiols i Ricard Torrents. *Castelló: Ellago (Ellago / La Trossa, 3), 2007, 256 p., 22 €.*

falsa i ridícula l'afirmació. Digueu-me: per què la vida de l'esperit, de la reflexió i de l'estudi, ha d'ésser menys intensa que la del vagabund o la del caçaire de lleons a l'Àfrica? Ara, sortosament, hi ha una tendència humanista orientada en aquest sentit: primer home i després tot el que es vulgui.»

Aquestes paraules, que Carles Riba pronunciava l'any 1927 en referència a l'humanista Joan Crexells, podrien ser perfectament aplicades a Segimon Serrallonga (1930-2002). La seva vida es pot compartimentar en funció, primer, dels seus estudis d'infantesa i joventut, i els posteriors universitaris (a l'estranger i a Barcelona), i, de més gran, per la seva tasca com a professor, inicialment al Seminari i a establiments privats vigatans i, després, a la institució acadèmica que a l'últim esdevindrà Universitat de Vic. I, amb tot, Serrallonga fou un home que va viure apassionadament i intensa la seva vida i la seva època, com saben tots els qui el conegueren, i com testimonia, per als qui no tingueren aquesta sort, la seva obra, ara parcialment a l'abast gràcies a l'antologia *Sempre voldré voler*.

El volum, encapçalat per una síntesi biogràfica i bibliogràfica elaborada per

«Hom creu, i àdhuc escriu sovint, que un home dedicat a l'estudi no viu intensament. [...] No cal dir com és

Ricard Torrents, està dividit en apartats que es volen correspondre amb les tres modalitats literàries que Serrallonga conreà (poesia, prosa de creació i assaig), més un darrer bloc d'entrevistes.

Els tres primers apartats («Poètica», amb dos textos que contenen la seva concepció poètica i literària, «Poesia» i «Versions») ens apropen a la faceta més destacada de Serrallonga, la de poeta. Introbables de feia temps els dos volums de versos que publicà en vida (*Eixarms*, de 1974, i el «llibre de llibres» *Poemes 1950-1975*, de 1979), l'antologia permet de revisitar-los parcialment, prou com per poder constatar la poca justícia que s'ha fet a aquesta poesia, de tanta qualitat formal i intensitat expressiva, de tanta sinceritat moral i literària —per dir-ho amb expressió ribiana ben cara a Serrallonga.

El tort, tanmateix, no és difícil d'explicar: la seva no resulta una poesia fàcil, que cerqui d'afalagar l'orella o la consciència del lector. Molt abeurada tant en episodis de la pròpia biografia com en múltiples fonts literàries, la seva lectura demana sovint d'acudir a referències externes al mateix text, no sempre explicades. A banda del fet que, essent fruit d'una ment tant especulativa com apassionada, les idees que expressa i les imatges que les vehiculen insten la nostra intel·ligència i la nostra imaginació a fer un salt més enllà dels límits habituals. Aquesta complexitat i aquesta riquesa poètiques queden clarament palesades als extensos articles que Ricard Torrents ha dedicat a poemes com «Maig 1968»,

«La tenebra» o «Vam partir tots cinc». La qual cosa no és obstacle perquè algunes de les poesies de Serrallonga, sobretot les que més deixen traspuar el seu caràcter abrandat, se'ns imposin ja en una primera lectura, com el suara esmentat «Maig 1968» o la impressionant «Complanta per l'oblit dels morts».

És per això que no hauria estat sobrer d'afegir al volum ni que fos una breu introducció a l'obra poètica. I, en tot cas, haver explicitat quins són els criteris que han motivat la selecció dels poemes inclosos, criteris que haurien donat alguna pauta de lectura.

La faceta poètica de Serrallonga es completa i es complementa amb el conjunt de versions que va realitzar, tant d'autors antics (mesopotamis, egipcis, hebreus, grecs i romans) com moderns (Blake, Saint-John Perse, Brecht), les unes i les altres representades selectivament dins l'antologia. Val a dir que han estat sobretot les seves versions de poesia antiga, aplegades i editades en volum el 2002, les que més han transcendit al públic i han donat a conèixer Serrallonga.

L'apartat de «Prosa» està integrat per textos diversos de mena creativa, que, en part, no deixen de ser una prolongació dels de creació poètica, amb la diferència que, en la seva escriptura, Serrallonga sembla haver volgut donar preeminència a la facultat imaginativa per damunt de les altres. Hi sobresurten els quatre «Somnis», escollits entre el centenar llarg que l'escriptor osonenc manifestava haver-ne escrit, i que són els únics textos inèdits inclosos dins l'antologia. Un lleu ressò foixià amara el conjunt d'aquestes proses fascinants, les quals deixen traslluir, a més, un dels trets més característics de la personalitat de Serrallonga, un tret que li aflorava sovint en la conversa: l'humor.

El penúltim apartat, sota el títol genèric d'«assaig», aplega, a més de la transcripció d'un parlament sobre la llengua, dos estudis literaris, dedicats a Vinyoli i Verdaguer, i un altre text titulat «Llegir els clàssics amb Riba». Els dos estudis revelen el Serrallonga lector i també l'erudit, però no un erudit dels que es limiten a percaçar fredament les fonts amagades als textos que escruten, sinó dels que, un cop trobades, són capaços de refer tot el tapís desteixit bo i fent-hi aparèixer, alhora, nous aspectes que fins aleshores havien passat desapercebuts als lectors. Per altra banda, el text «Llegir els clàssics amb Riba» dona compte de tres dels caires més destacats de la trajectòria vital i literària de Serrallonga: la fascinació pels clàssics, mantinguda al llarg de la seva vida; el mestratge de Carles Riba, que tant influí en la seva formació; i, finalment, la vocació pedagògica, gràcies a la qual pogué incidir en tants de joves.

Tots tres caires, afegint-n'hi d'altres com ara el d'intel·lectual compromès, apareixen també reflectits en les entrevistes amb què es clou el volum i que permeten al lector d'endinsar-se en la biografia i el pensament de Serrallonga, més encara quan la bibliografia sobre ell és molt escassa.

Tot plegat revela com n'era, de necessària, aquesta antologia per poder tenir a l'abast una mostra destacada d'un dels autors més interessants de la nostra literatura. I cal confiar que aquesta publicació —en la qual no hauria estat gens sobrer una darrera revisió de proves— inciti a llegir més Serrallonga, fins al punt que la que esdevingui necessària sigui la publicació de les seves obres completes.

Jordi Malé

Universitat de Lleida